

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ЖИТОМИРЩИНИ

Шепетюк Поліна Олександрівна,
Студентка,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Корінний Володимир Іванович,
Кандидат геологічних наук, доцент,
Житомирський державний університет імені Івана Франка

Житомирська область розташована на півночі України. Її площа становить близько 30 тис. км кв., населення – майже 1,2 мільйона осіб. Житомирщина відома своєю багатою історією, природною красою та культурною спадщиною, що робить її одним з перспективних туристичних регіоном України.

Обласний центр Житомир, розташований за 140 кілометрів на захід від Києва, у ньому є багато історичних пам'яток та культурних атракцій. Регіон також відомий своїми густими лісами, чистими річками та унікальною флорою і фауною, що створює ідеальні умови для активного відпочинку любителів природи.

Туризм є важливим сектором економіки Житомирщини, що має потенціал для створення робочих місць та стимулювання економічного зростання. В останні роки український уряд визнав важливість туризму та вживає заходів для розвитку галузі на національному рівні. У 2020 році український уряд представив стратегію розвитку туризму, яка націлена на приваблення до України 100 мільйонів відвідувачів до кінця 2030 року [1].

Туризм має потенціал для диверсифікації місцевої економіки, створюючи можливості для малого бізнесу та підприємців. Цей сектор також може сприяти збереженню культурної спадщини та природних ресурсів, оскільки створює стимули для місцевих мешканців захищати та рекламувати свої унікальні пам'ятки.

Крім того, туризм може дати поштовх для розвитку інфраструктури в регіоні, оскільки нові готелі, ресторани та інфраструктура будуються для обслуговування туристів. Мультиплікативний ефект туризму може також стимулювати зростання суміжних секторів, таких як сільське господарство, ремесла та культурні заходи.

Загалом, туризм має потенціал стати ключовим рушієм економічного розвитку Житомирської області, забезпечуючи низку переваг для місцевої економіки та населення.

На Житомирщині знаходиться низка унікальних туристичних об'єктів [2, 3], які потенційно можуть приваблювати відвідувачів з усього світу. До них належать:

- історичні пам'ятки. У регіоні знаходяться численні історичні пам'ятки, включаючи Замкову гору IX століття в Житомирі, Софійський собор у Звягелі та середньовічну фортецю в Овручі;

- культурні заходи. Впродовж року в регіоні відбувається низка культурних заходів, зокрема святкування Дня міста Житомира, Овруцький фестиваль огірків та Коростишівський фестиваль меду;

- природні пам'ятки. Регіон виділяється різноманітними цікавими природними об'єктами, включаючи Поліський природний заповідник, де суцільні лісові масиви чергуються із невеличкими річками, болотами та піщаними пагорбами, ландшафтний заказник Плотниця з унікальною флорою та фауною, численні місця видобутку будівельного, облицювального та коштовного каменю, які трансформувалися у глибокі з кришталево чистою водою мальовничі озера.

- релігійні об'єкти. У регіоні розташовано кілька десятків важливих релігійних об'єктів, зокрема низка православних монастирів та Бердичівський центр хасидської династії.

Незважаючи на наявність цих пам'яток, туристична галузь Житомирщини є доволі відсталою відносно світових трендів. Багато з цих об'єктів не мають необхідної інфраструктури та послуг для розміщення достатньої кількості відвідувачів, і область ще не повністю реалізувала свій потенціал як туристична зона.

Розвиток туризму в Житомирській області стикається з низкою проблем, які притаманні багатьом регіонам України [4], серед яких:

- відсутність інфраструктури. У регіоні бракує необхідної інфраструктури для розміщення великої кількості відвідувачів. Бракує готелів, ресторанів і транспортних засобів, що ускладнює пересування туристів регіоном;

- обмежена популяризація та маркетинг. Регіон недостатньо інвестував у просування своїх визначних пам'яток та послуг серед потенційних відвідувачів. Це призвело до низького рівня обізнаності та інтересу до регіону як туристичної зони.

- Сезонний туризм. Туристична індустрія в регіоні значною мірою є сезонною, оскільки більшість відвідувачів приїжджає в літні місяці. Це ускладнює для бізнесу та туристичних об'єктів підтримку цілорічної діяльності та отримання стабільного прибутку.

- Обмежене фінансування. Розвиток туризму в регіоні потребує значних інвестицій в інфраструктуру, послуги та маркетинг. Однак уряд і приватний сектор не поспішають інвестувати в галузь, що обмежує її потенціал для зростання.

Для подолання цих труднощів Житомирській області необхідно розробити комплексну стратегію розвитку туризму, яка б вирішувала ці питання та створювала сприятливе середовище для процвітання галузі. Ця стратегія має зосередитися на покращенні інфраструктури, просуванні визначних пам'яток регіону, та диверсифікації туристичних пропозицій.

Однією з ключових стратегій розвитку туризму в Житомирській області є покращення інфраструктури регіону. Вона в себе включає:

- розвиток транспортної інфраструктури. Регіон потребує покращення транспортної інфраструктури, включаючи дороги, автомагістралі та громадський транспорт, щоб полегшити відвідувачам подорожі до регіону та всередині нього;

- відкриття більшої кількості готелів та інших варіантів розміщення для задоволення зростаючого попиту з боку туристів. Це потребуватиме інвестицій як з державного, так і з приватного секторів;

- модернізація існуючих туристичних об'єктів. Для задоволення потреб відвідувачів багато з існуючих туристичних об'єктів регіону потребують модернізації та реконструкції, що включає обладнання туалетів, паркінгів, інформаційних центрів тощо;

- розвиток нових туристичних атракцій. Регіон має інвестувати у розвиток нових туристичних атракцій, щоб урізноманітнити свої туристичні пропозиції та привабити більше відвідувачів. Це може включати розробку нових культурних заходів, заходів на свіжому повітрі та можливостей для пригодницького туризму;

- покращення послуг, пов'язаних з туризмом, включаючи туроператорів, туристичні агенції та туристичних гідів. Це вимагатиме інвестицій у навчання та освіту для розвитку кваліфікованої туристичної робочої сили.

Покращення інфраструктури є важливим першим кроком у розвитку туризму Житомирщини. Інвестуючи в транспорт, розміщення, атракції та послуги, регіон може створити більш привабливе середовище для туристів і стимулювати економічне зростання галузі.

Ще однією ключовою стратегією розвитку туризму в Житомирській області є просування привабливості регіону серед потенційних відвідувачів. Ця стратегія в себе включає:

- розробку комплексної маркетингової стратегії для просування своїх визначних пам'яток серед потенційних відвідувачів. Ця стратегія повинна включати різноманітні тактики, такі як реклама, зв'язки з громадськістю та соціальні медіа;

- висвітлення унікальних особливостей регіону, який має низку унікальних вище зазначених особливостей, що роблять його привабливим туристичним напрямком, включаючи багату історію, природну красу та культурну спадщину. Ці особливості слід підкреслити в маркетингових матеріалах, щоб відрізнити регіон від інших дестинацій;

- співпраця з туристичними блогерами та інфлюенсерами. Туристичні блогери та інфлюенсери можуть бути потужними промоутерами регіону, а їхня підтримка може допомогти залучити нових відвідувачів. Регіон повинен взаємодіяти з цими впливовими особами і пропонувати їм можливості відвідати і просувати регіон;

- партнерство з іншими туристичними організаціями. Житомирська область має співпрацювати з іншими туристичними організаціями як в Україні, так і на міжнародному рівні для просування регіону та залучення відвідувачів. Це може включати участь у туристичних ярмарках та виставках, розробку спільних маркетингових кампаній та співпрацю над проектами туристичної інфраструктури;

- уряд і приватний сектор повинні пропонувати стимули для заохочення розвитку туризму в регіоні, такі як податкові пільги, гранти та кредити під низькі відсотки. Ці стимули можуть допомогти залучити приватні інвестиції в

туристичну інфраструктуру та послуги.

Популяризуючи визначні пам'ятки та унікальні особливості регіону, Житомирщина може підвищити обізнаність та інтерес до регіону як туристичної дестинації. Це, в свою чергу, може допомогти залучити більше відвідувачів і стимулювати економічне зростання галузі.

Однією з головних проблем розвитку туризму в Житомирській області є брак фінансування та інвестицій. Це включає в себе:

- недостатнє державне фінансування, що обмежило ресурси, доступні для інфраструктурних проектів, маркетингу та інших ініціатив;
- обмежені приватні інвестиції, що зумовлено занепокоєнням щодо економічної стабільності регіону та обмеженою кількістю відвідувачів.

Щоб вирішити проблему нестачі фінансування та інвестицій, уряд і приватний сектор повинні працювати разом, щоб створити стимули для розвитку туризму. Крім того, уряд повинен збільшити фінансування ініціатив з розвитку туризму, включаючи інфраструктурні проекти, маркетингові кампанії та навчальні програми для працівників туристичної галузі. Нарешті, регіон повинен працювати над залученням приватних інвестицій, створюючи більш привабливе бізнес-середовище та демонструючи потенційні переваги інвестування в туристичну галузь регіону.

Висновки та перспективи на майбутнє. Ми дослідили перспективи розвитку туризму на Житомирщині, підкресливши її природну красу, багату історію, культурну спадщину та потенціал для екологічного туризму. Ми обговорили стратегії просування туризму в регіоні, такі як розвиток інфраструктури, покращення послуг гостинності та маркетинг унікальних особливостей регіону. Однак ми також визначили перешкоди, що стоять на шляху розвитку туризму в регіоні, такі як брак фінансування та інвестицій.

Незважаючи на ці складнощі, Житомирська область має великий потенціал як туристична зона. За умови правильних інвестицій, розвитку інфраструктури та маркетингових ініціатив регіон може привабити більшу кількість внутрішніх та міжнародних туристів, що принесе значні економічні вигоди для області. Розвиток сталого та екологічного туризму буде особливо важливим для збереження природної краси та культурної спадщини регіону для майбутніх поколінь.

Важливо, щоб зацікавлені сторони в Житомирській області об'єдналися для підтримки розвитку туристичної галузі. До них належать представники влади, приватні інвестори, туристичні організації та місцеві громади. Працюючи разом, регіон може подолати складнощі, що стоять на шляху розвитку туризму, і створити стійку та процвітаючу туристичну галузь, яка принесе користь людям, регіону, Україні.

Список літератури

1. В Україні з'явилася стратегія популяризації туристичного бренду / Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/v-ukrayini-zyavilasya-strategiya-populyarizaciyi-turistichnogo-brendu> (дата звернення: 13.05.2023).

2. Андрійчук, Т. В., Власенко, Р. П., Костюк, В. С., Демчук, Н. С. Природно-заповідний фонд Житомирської області. *Музейна справа на Житомищині: історія та сучасність. М-ли Всеукр. наук.-краєзнавч. конф.* Житомир, 8-9 жовт. 2020 р. Вип. 60. Бердичів: ФОП Мельник М.В., 2020. С. 488-490.

3. Мірко Н.В., Костянчук О.М. Концептуальні засади управління туристичною сферою на прикладі Житомирської області. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Сер. Державне управління.* 2020. Т. 31 (70). № 1. С. 50-57.

4. Дорошенко Т. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку туристичної галузі в Україні. *Теоретичні і прикладні напрямки розвитку туризму та рекреації в регіонах України.* М-ли V міжнар. наук.-практ. конф. 4-5 квіт. 2019 р. Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. С. 84-91.